

Abstrakt

Pro většinu základních škol v České republice představuje terénní výuka, i přes dlouhodobé zdůrazňování její prospěšnosti výzvu v překonávání celé řady organizačních, bezpečnostních a metodických překážek a je pro ně složité ji do vyučování zapojit. Hlavním cílem této práce bylo proto vytvořit a ověřit terénní výuku pro vyučování botaniky na druhém stupni základních škol. Terénní výuka se zaměřuje na krytosemenné byliny a jejich známé jedovaté zástupce, čímž se snaží o popularizování botaniky a zvýšení povědomí o nebezpečí intoxikace jedovatými rostlinami. Terénní výuka je koncipována jako detektivní hra a je zasazena do lokality Prokopského údolí v Praze. V teoretické části jsou stručně popsány základní principy terénní výuky, vhodné výukové metody a obecné didaktické zásady pro její navrhování. Nachází se v ní ale také data o zastoupení jedovatých rostlin napříč učebnicemi pro základní a střední školy. V praktické části vznikly materiály pro terénní výuku, jako jsou pracovní listy, botanický klíč, kartičky rostlin a zalaminované rostliny, jejichž součástí je i autorské řešení pracovního listu a metodická příručka pro učitele. Vytvořené materiály lze po drobných úpravách použít na většině škol v České republice nebo s nimi lze pracovat v rámci standardních hodin přírodopisu. V závěru je představen autorský výzkum provedený s žáky vybrané základní školy prostřednictvím pretestů a posttestů, který vede ke zhodnocení efektivity navrhované terénní výuky a výukových metod v ní použitých. Dosažené výsledky ukazují, že provedená výuka měla vliv na znalosti a vztah žáků k botanice, přičemž vliv bydliště žáků a přírodovědných pořadů dokázán nebyl.

Klíčová slova:

botanika, terénní výuka, pracovní listy, botanický klíč, jedovaté rostliny, základní škola